Сільське господарство у березні 2018р.

Зважаючи на сезонний характер виробництва рослинницької продукції, з січня по травень валова продукція с/г формується виключно за рахунок виробництва продукції тваринництва.

У березні 2018р. *очікувано продовжилося скорочення обсягів виробництва* ***с/г продукції****, хоча завдяки кращій ситуації у птахівництві (зокрема у виробництві яєць) воно було меншим ніж у лютому* ***(на 1%*** *у березні 2018р. порівняно з «плюс» 0,8% у березні 2017р. та «мінус» 1,8% у лютому 2018р.).*

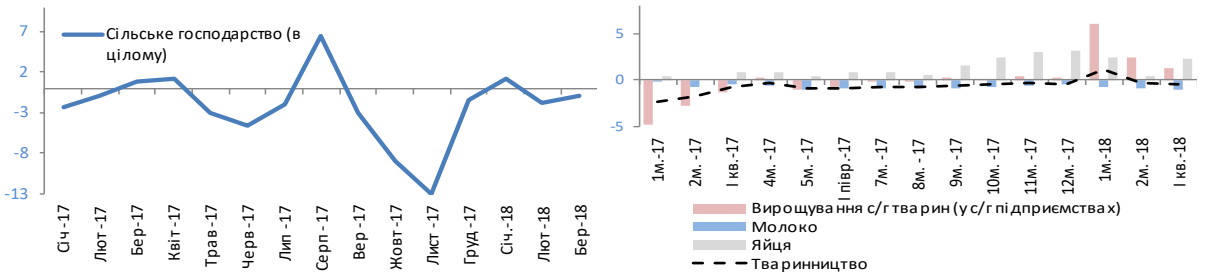
В умовах стабільного зовнішнього попиту на продукцію птахівництва зберігається позитивна динаміка у даній сфері тваринництва (відбувається зростання у вирощуванні птиці та виробництві яєць). Але в інших сферах тваринництва зберігається проблемна ситуація, негативний внесок якої переважає над позитивним розвитком птахівництва та яка зумовлена все ще несприятливою епізоотичною ситуацією у вирощуванні свиней та низькою рентабельністю утримання ВРХ, що позначається як на тривалому зменшенні обсягів виробництва молока, так і у вирощуванні тварин.

Враховуючи вищезазначене, ***у січні-березні 2018р****. (п/п) скорочення* ***с/г виробництва*** *становило* ***0,5%*** *(«мінус» 0,8% у січні-березні 2017р. та «мінус» 0,3% у січні-лютому 2018р.).*

За підсумком І півр. 2018р., враховуючи сезонність виробництва рослинницької продукції, ***індекс с/г продукції формуватиметься як за рахунок тваринництва, так і рослинництва.*** *Основними факторами впливу будуть: стабільний попит на внутрішньому та зовнішньому ринках, покращення епізоотичної ситуація у свинарстві, висока собівартість виробництва, погодні умови під час дозрівання та вегетації культур. Очікується, що обсяги виробництва* ***с/г продукції*** *будуть не нижчими минулорічного рівня.*

«у березні 2018р. очікувано продовжилося скорочення обсягів виробництва с/г продукції, хоча завдяки кращій ситуації у птахівництві воно було меншим ніж у лютому»

Рис. 1. Динаміка індексу с/г продукції (р/р) та виробництва тваринницької продукції (п/п), у %

Джерело. ДССУ

Табл. 1. Сільськогосподарське виробництво (тваринництво), % п/п, р/р

	Січень-березень 2017р.	*Січень-лютий 2018р.*	***Січень-березень 2018р.***	внесок, в.п. (структура 2017р.)	**Структура виробництва 2017р.**
Сільське господарство, в цілому	*-0,8*	**-0,3**	**-0,5**	**-**	**100**
Сільськогосподарські підприємства	*-0,8*	2,1	1,7	0,9	46,1
Господарства населення	*-0,9*	-3,0	-2,9	-1,4	53,9

Джерело. ДССУ, розрахунки Мінекономрозвитку

Головними чинниками поточної динаміки були:

- **падіння виробництва молока** на 1% *(«мінус» 0,5% у січні-березні 2017р. та «мінус» 0,9% у січні-лютому 2018р.),* у тому числі, у господарствах населення зменшення на 3% *(частка у загальному виробництві 65,4%)* через низькі закупівельні ціни, що не компенсують високі витрати на утримання поголів'я корів *(за даними ДССУ у січні-лютому 2018р. середні ціни реалізації молока у домогосподарствах були на 15% нижчі порівняно з с/г підприємствами),* у с/г підприємствах зростання на 3% через ширші фінансові можливості, ніж у домогосподарств;

Довідково. У січні-лютому 2018р. (п/п) витрати на виробництво тваринницької продукції зросли на 15,6%, у т.ч. через здорожчання кормової бази – середні ціни на зернові культури збільшилися на 9,3%.

- **зростання вирощування с/г тварин** *(у живій масі)* у с/г підприємствах на 1,2% *(«мінус» 1,3% та «плюс» 2,4% відповідно)* – виключно за рахунок вирощування птиці *(«плюс» 4,3%)* через збільшення обсягів експорту продукції птахівництва на тлі все ще несприятливої епізоотичної ситуації у вирощуванні свиней та низької рентабельності утримання ВРХ;

Довідково. За даними ДСС станом на 01.04.2018 порівняно з 01.04.2017 поголів'я птиці зросло на 1,2% («плюс» 0,9% станом на 01.04.2017), свиней та ВРХ - скоротилося на 8,1% та 4,5% відповідно (8% та 0,9% відповідно). В цілому, у січні-березні 2018р. обсяг реалізації на забій (у живій масі) с/г тварин скоротився на 0,3% (0% у січні-березні 2017р.). Позитивним індикатором для галузі свинарства є менше падіння обсягів вирощування свиней у порівняні із скороченням обсягів реалізації в с/г підприємствах, а

«тривале скорочення обсягів виробництва молока обумовлене переважно проблемами у проведені виробничої діяльності у господарствах населення»

також збільшення імпорту живих свиней (у січні-лютому 2018р. (п/п) зростання у 4р.), що може свідчити про поступове відновлення поголів'я та племінного потенціалу.

За даними Держпродспоживслужби станом на кінець березня 2018р. всього було зафіксовано 41 випадок (59 випадків станом на кінець березня 2017р.) африканської чуми свиней (АЧС). Структура спалахів АЧС змістилася у бік дикої фауни.

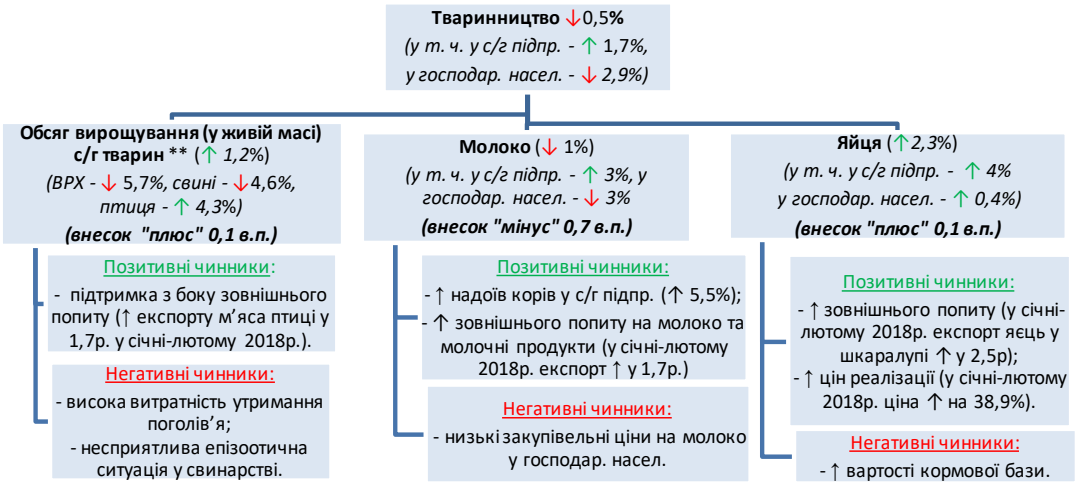
«зростання вирощування с/г тварин у с/г підприємствах відбулося виключно за рахунок вирощування птиці»

• **зростання обсягів виробництва яєць** на 2,3% *(«плюс» 0,9% та «плюс» 0,4% відповідно)* – збільшення поголів'я птиці в умовах стабільного зовнішнього попиту на продукцію птахівництва.

Довідково. За даними AVANGARDCO IPL наприкінці лютого 2018р. один з підрозділів компанії, зокрема птахокомплекс «Авіс», отримав офіційний дозвіл експортувати столові яйця до ЄС. Станом на 30 червня 2017р. компанія займала понад 20% ринку виробництва яєць та понад 60% ринку сухих яєчних продуктів країни.

За даними ДФС за 3 міс. 2018р.(п/п) експорт продовольчих товарів та напоїв до країн ЄС зріс на 32%.

Специфічні фактори впливу на виробництво тваринницької продукції*

«позитивні внески вирощування с/г тварин у с/г підприємствах та виробництва яєць не дозволили компенсувати негативний внесок виробництва молока»

**- дані наведено у % до відповідного періоду попереднього року, кумулятивно (січень-березень 2018р. (п/п))*

***- дані наведено по с/г підприємствах*

Джерело. ДССУ, розрахунки Мінекономрозвитку

У регіональному розрізі у січні-березні 2018р. кількість регіонів, де спостерігалося зростання, становила 11 *(9 регіонів у січні-березні 2017р.)*. Найвищі темпи зростання були у Херсонській обл. – на 5% *(«мінус» 6,3% у січні-березні 2017р.)*, Київській обл. - на 2,9% *(«плюс» 8,3%)* та Вінницькій обл. – на 2,7% *(«мінус» 4,5%)*. Найбільше скорочення у Луганській обл. - на 16,2% *(«мінус» 5,3%)* та Одеській обл. - на 5,1% *(«мінус» 8%)* через зменшення обсягів виробництва всіх видів тваринницької продукції.

«вплив на динаміку с/г виробництва у січні-березні 2018р. Донецької обл. становив «плюс» 0,01 в.п., Луганської обл. - «мінус» 0,2 в.п.»

Табл. 3. Регіональний розріз, % п/п

	«Найбільше зростання»				«Найбільше падіння»		
	Січень-березень 2018р.	Частка у структурі, 2017р.	внесок, в.п.		Січень-березень 2018р.	Частка у структурі, 2017р.	внесок, в.п.
Херсонська	5,0	2,9	0,1	Луганська	-16,2	1,0	-0,2
Київська	2,9	8,1	0,2	Одеська	-5,1	2,6	-0,1
Вінницька	2,7	9,9	0,3	Миколаївська	-4,6	2,3	-0,1
Тернопільська	2,7	3,3	0,1	Закарпатська	-4,5	2,6	-0,1
Кіровоградська	1,8	8,1	0,1	Запорізька	-4,4	2,8	-0,1

Джерело. ДССУ, розрахунки Мінекономрозвитку

Стан посівів озимих культур. За даними Мінагрополітики станом на 13.04.2018 сходи отримано на 99,8% посіяних площ (99,7% торік), з них в доброму та задовільному стані - 90%, в слабкому та зрідженому стані – 10% (89% та 10,6% відповідно). Близько 0,2% посівів (0,4% відповідно) не утворили сходів.

Очікується, що у **І півр. 2018р.** обсяги виробництва продукції с/г будуть на рівні І півр. 2017р. Дані результати підтримуватимуться незначним нарощуванням обсягів виробництва рослинницької продукції на тлі дещо кращого стану посівів озимих культур, покращенням показників виробництва тваринницької продукції за рахунок стабільного попиту, зменшення спалахів АЧС *(у 2018 році на протиепізоотичні заходи у бюджеті передбачено 687 млн. грн. порівняно з 113,7 млн. грн. у 2017р.)* та посилення акцентів державної підтримки на виробниках тваринницької продукції та фермерських господарствах *(загальна сума підтримки у 2018р. складе 6,3 млрд. грн порівняно з 5,5 млрд. грн. у 2017р.)*.

«очікується, що у І півр. 2018р. обсяги виробництва с/г продукції будуть на рівні відповідного періоду 2017р.»

Ризиком залишається ескалація військового конфлікту на сході, нова хвиля розповсюдження захворювань тварин, а також несприятливі погодні умови під час дозрівання та вегетації культур.